

Lions Rent Vatten

Rese- och projektrapport Tanzania 2015-10-12 – 10-23

Från vår resa har vi författat en rapport bestående av reseplanering/dagbok samt faktadel med beskrivning av respektive projekt.

Vi som deltog i resan från LRV var Magnus Svensson, Mats Bucht och Ronny Karlsson. Vid alla aktiviteter har vår koordinator Dr Peter Nkulila och vår vattenkonsult Eng Magumbo Mbwana Bakari deltagit.

Lions Rent Vatten

Rese- och projektrapport Tanzania 2015-10-12 – 10-23

Reseplanering

DAY	DATE	TIME	ACTIVITY	RESPONSIBLE
Monday	12.10.2015	02.25 – 04.00	Arrival of visitors at JK Nyerere airport	Driver / Nkulila
		04.00 – 10.00	Short rest at Heritage Motel	LPW Team
		11.00 - 13.00	Meeting with Lions District Officials	LPW Team Nkulila
		13.00 - 17.00	Departure from Dar to Morogoro	All
		17.00 - 19.00	Meet DWE Morogoro on Duthumi LPW project audit report and way forward Discuss on about Kongwa LPW project.	All DWE Morogoro
Tuesday	13.10.2015	08.00 - 09.00	Courtesy call to RMO / RAS	All
		09.00 - 10.00	Courtesy call to DED / DWE- Morogoro	All
		10.00 - 12.00	Courtesy call DED/DWE- Mvomero	All
		13.00 - 18.00	Trip to Melela II LPW Extension project	All, DWE Mvomero, Fabian
Wednesday	14.10.2015	08.00 - 11.00	Visit Melela	All
		11.00 - 18.00	Trip to Mahenge	All
Thursday	15.10.2015	09.30 – 13.00	Courtesy call DWE/ DED Visit Mahenge LPW project and discussions	All DWE Mahenge,
		13.00 – 18.00	Departure to Morogoro	All
Friday	16.10.2015	08.00 – 12.00	Eye-ward handing over	All
		12.00 - 21.00	Trip to Kibati LPW project	All, DWE Mvomero
Saturday	17.10.2015	08.00 – 17.00	Visit Kongwa LPW project.	All, DWE Morogoro
Sunday	18.10.2015		Reserve	
Monday	19.10.2015	08.00 – 17.00	Courtesy call to DWE / DED / DC Gairo Visit Chakwale LPW project	All DWE Gairo
		18.00 - 21.00	Finalization discussions with DWE Mvomero	All, DWE Mvomero
Tuesday	20.10.2015	09.00 - 13.00	Finalization discussions with DWE Morogoro	All DWE Morogoro
		19.00 -	Get together	All persons
Wednesday	21.10.2015	11.00- 16.00	Departure to Dar es Salaam	All
		16.00 - 18.00	Meet ABA Audit officials in Dar es Salaam	All, ABA
Thursday	22.10.2015		Report, summarization, rest at hotel	LPW Team
Friday	23.10.2015	03.35-	Departure from JK Nyerere airport	LPW Team

Lions Rent Vatten

Rese- och projektrapport Tanzania 2015-10-12 – 10-23

Dagboksanteckningar

Söndag 11 oktober

Avresa från Köpenhamn och via Istanbul till Dar es Salaam

Måndag 12 oktober

Ankomst till Dar es Salaam kl. 03.30. Kort natt på Heritage Motel.

Kl. 11 möte med DG med flera från distrikt 411B angående Lions Rent Vatten. Mötet gällde vår ansökan till LCIF och vårt samarbete med LC Morogoro. Distriktet fick information om hela projektet Lions Rent Vatten, hur det hanteras och relationen till LC Morogoro. Dessutom förtydligade distriktet sina förväntningar på LC Morogoro.

Bil till Morogoro och hotell Oasis.

Möte med DWE Stephen Sangayavene m.fl. från Morogoro distrikt om hur administrativt/ekonomiskt slutföra Duthumi och avsluta revisionen. Vidare föreslogs planering för eventuellt nytt projekt i Kongwa av DWE Steve.

Tisdag 13 oktober

Förmiddagen ägnades åt artighetsbesök hos RMO, DED Morogoro och DED Mvomero. För tillfället träffade vi enbart tillförordnade personer. De ordinarie var upptagna med valförberedelser (stor valdag med president, parlament med flera val på söndag 25 oktober. För första gången sägs oppositionen ha en möjlighet gentemot det sedan självständigheten styrande majoritetspartiet).

Efter lunch åkte vi till Melela och den stora tanken (225m³) i det utbyggda systemet. Cowso och entreprenören möter upp. Vattensystemet är nu väl fungerande och inkluderar bydelen Kibaoni, som ligger längst österut, med cirka 3.000 invånare. Vatten pumpas till den stora tanken och sedan ut i distributionssystem till ett antal vattenposter.

För bydelen Mlandizi längst ut i väster är systemet inte helt färdigt p.g.a. höjdförhållanden. Vattensystemet där behöver försörjas direkt från borrhålet. Detta skulle ge ytterligare 3000 personer rent vatten. Diskussioner om hur vi på ett tillförlitligt och kostnadseffektivt sätt kan försörja västra delen av byområdet Melela påbörjas.

Onsdag 14 oktober

Dagen börjar med att vi besöker en verkstad i Morogoro som hjälper oss att anpassa medförda skyltar till tank och vattenposter i Melela Kibaoni. Det är samma verkstad som hjälpt oss med tillverkning av handpumparna. På väg mot Mahenge stannar vi i Kibaoni för att sätta upp skyltarna. Samtidigt gläder det oss att iakttä kvinnor och barn hämta vatten.

Lions Rent Vatten

Rese- och projektrapport Tanzania 2015-10-12 – 10-23

Därefter lång bilresa till Mahenge (6 timmar, utan några överraskningar eller störningar denna gången) med ankomst cirka kl. 18. Övernattning på "vanliga" stället.

Torsdag 15 oktober

Morgonen börjar i pumphuset för montering av den kontrollpanel vi medförde. En fellevererad panel avsedd för pump med lägre strömstyrka hade skickats med pumpleveransen. Start av pumpen och kontroll vid pumphuset att flödet var det riktiga. Vidare färd upp till anslutningen av tanken. Innan sammankoppling låter vi vattnet flöda fritt. Vattnet innehåller partiklar och pumpning behöver ske cirka ett dygn innan borrhålet är rensat. Därefter är det klart för anslutning till tankarna då vattnet blivit klart. Vissa mindre tilläggsarbeten behöver utföras och inom en vecka kommer sjukhuset att vara försörjt med vatten. Sjukhuset har ett upptagningsområde som betjänar 120.000 personer. Möjlighet finns också att leverera "överskottsvatten" till samhället via vattenmätare. Möte med DWE och DED i Ulanga distriktet för genomgång av projektet. Hela projektet har fungerat utmärkt. Vattensystemet bör vara i full drift innan återresa till Sverige. Blivit lovade dagliga rapporter om händelseutvecklingen. Återresa till Morogoro med ankomst cirka kl. 19.

Fredag 16 oktober

Eftersom vi representerar Lions blev vi ombedda att överlämna den av Lions/Sight First nybyggda ögonkliniken till regionen. Denna procedur måste ske innan kliniken får tas i bruk. I annat fall får man vänta till Lion Sten kommer i februari/mars. Innan överlämningen skedde behövde vi besöka act. RMO, sedan till länsresidenset för träff med act. RAS och till slut Regional Commissioner för information och officiellt besöksfoto. Därefter färd till sjukhuset för tal, överlämnade av nycklar samt inspektion av ögonkliniken och mer fotografering.

Efter överlämningen, vid 11-tiden, åkte vi på en tre timmars bilresa till Kibati tillsammans med tekn. Fabian och en elektriker/mekaniker. Dieselgeneratoren har ej fungerat. Felet var en felaktig säkring och efter fem minuter pumpade vi vatten till tanken vid sjukhuset och därifrån gick vattnet vidare in i sjukhuset. Allt fungerade bra och vatten kan nu också pumpas till den stora tanken. På grund av att vatten ej funnits i tanken har distributionssystemet i Salawi-delen av byn ej blivit helt färdigt. Diverse besök på olika platser av vattensystemet. Återfärd och tillbaka i Morogoro cirka kl. 20.

Lions Rent Vatten

Rese- och projektrapport Tanzania 2015-10-12 – 10-23

Lördag 17 oktober

Avresa till Kongwa som ligger efter vägen mot Duthumi. Cirka tre timmars bilresa och 11 personer i bilen - medföljande från Morogoro distrikt vatteningenjör, två tekniker och trainee samt Magumbos trainee. Kongwa är torrt, platt och varmt och består av en "centralort" och tre stycken "sub-byar" utsträckt över ett stort område. Vi stannade på högsta platsen där vattentornet är tänkt att placeras. Platsen för det tänkta borrhålet ligger ca 750 m bort. Efter detta undersökte vi de andra tre bydelarna. Lågt hängande grenar på mangoträd medförde att bilen på flera ställen åstadkom regn av omogna frukter. Olika möjliga lösningar för vattenförsörjning diskuterades. Åter i Morogoro cirka 17.

Söndag 18 oktober

Vilodag med sovmorgon och summering av vad vi hittills upplevt. På eftermiddagen träffar vi LC Morogoro för uppföljning och diskussioner med anledning av mötet med distriktsledningen för 411B i måndags.

Måndag 19 oktober

Resa till Gairo och träff med DED Gairo. Tillsammans med act. vatteningenjören och planeringsingenjören åker vi till Chakwale. Till ett borrhål finansierat med regeringspengar. Vidare åker vi till högsta punkten för att se tänkta placeringen av vattentankarna. Därefter besöker vi de olika bydelarna Chakwale, Chigage, Kilimani, Sanganjeru och Madege/Ngholongo. Diskussioner om möjliga lösningar. Åter Morogoro cirka 17.

Kväll träff med DWE Ngongi och tekn. Fabian från Mvomero. Diskussioner om färdigställande Kibati, start av Mgeta samt lösning för Melela Mlandizi.

Tisdag 20 oktober

Möte med Morogoro distrikt om projekten i Duthumi och Kongwa. Ordentlig genomgång av Duthumi projektet inkl. ekonomi för att kunna avsluta projektet och ge våra revisorer ABA underlag för att färdigställa sin revision. Genomgång av Kongwa, som är ett nytt projekt. Vi vill finna alternativa möjligheter för att kunna göra en tillförlitlig och rationell lösning av vattenförsörjningen.

Lions Rent Vatten

Rese- och projektrapport Tanzania 2015-10-12 – 10-23

På kvällen Get Together på Tex Palace med cirka 20 personer. Informell, trevlig och givande samvaro. Vår lilla tillställning blev också en inledande medlemskampanj för Morogoro Lions. Flera deltagare visade stort intresse för medlemskap.

Onsdag 21 oktober

Utcheckning från Hotel Oasis och avfärd mot Dar es Salaam cirka kl. 11.

Möte med våra revisorer, ABA Allians, i Dar es Salaam. Genomgång för att avsluta revisionen av Duthumi. Diskussion/offertförfrågan angående revision för Melela II, Kibati och Mahenge.

Efter avslutade möten till Hotel New Africa cirka kl. 19. Avskedstagande av Peter Nkulila, Magumbo och Ahtumani (chaufför).

Torsdag 22 oktober

Genomgång av resan, diskussion om erfarenheter och planering för framtiden. Delvis rapportskrivning och genomgång av ekonomisk redovisning av resekostnader. Tidig kväll.

Fredag 23 oktober

Kort natt. Från hotellet kl. 01.00 och flygavgång kl. 03.35. Flyg via Istanbul och framme i Köpenhamn kl. 17.

Lions Rent Vatten

Rese- och projektrapport Tanzania 2015-10-12 – 10-23

Faktadel från respektive projekt

Mvomero District

Kibati

Kibati har problem med projektledningen. Initiativförmågan är begränsad. Följaktligen går utvecklingen långsamt framåt. Enkla problem med dieselgeneratoren, trasiga säkringar, smutsigt bränslefilter etc. har medfört att vatten inte kunnat pumpas till huvudtanken. Vatten behövs för att konstatera statusen på distributionsledningar och vattenposter. Bydelen Hoza är klar medan i Salawe återstår restaurering av vissa distributionsrör samt färdigställande av vattenposter. Dessutom återstår en del kringarbeten runt pumphuset. Generatoren ska nu fungera och entreprenören återvänder till Kibati. Hela systemet beräknas bli färdigt under november. Vid vårt besök pumpade vi vatten till tanken vid sjukhuset och konstaterade att vattnet fungerade inom byggnaden. Vår eng. Magumbo har fått i uppgift att bevaka projektledningen och ska se till att utbildning sker på hela vattensystemet inkl. dieselgenerator och pump. En "bomlista" har framställts för att lättare kunna åtgärda resterande arbeten och slutföra projektet.

Melela utbyggnad

Detta samhälle består av tre byar: Kibaoni, Kololo, Mlandizi. LRV:s första färdiga projekt gällde Kololo som har fungerat klanderfritt sedan starten 2012. Till de andra båda byarna har en expansion ingått som nu tas i bruk. Vi använder samma vattenkälla men har bytt ut pumpen mot en med större kapacitet.

Vatten pumpas nu till den nyrenoverade stora tanken (ledning om ca 4km) och leds därifrån vidare till ett antal vattenposter i den östra bydelen Kibaoni. Systemet fungerar utmärkt och ytterligare cirka 3.000 personer har fått tillgång till rent vatten.

För bydelen i väster (Mlandizi, cirka 3.000 personer) är det problem på grund av höjdskillnader. Nivån i stora tanken ligger delvis lägre än själva byn. Avståndet från tanken till byn är ca 8 km. För att kunna förse byn med vatten behöver vatten pumpas från källan till ett vattentorn i Mlandizi för att sedan ledas ut i befintligt distributionsnät. Tillkommande arbeten jämfört med ursprunglig plan är ett stycke ny

Lions Rent Vatten

Rese- och projektrapport Tanzania 2015-10-12 – 10-23

huvudledning samt byggnation av ett vattentorn. Tillkommande kostnad uppskattas till cirka Tshs 31 milj.

Vattensystemet i Melela kommer när det är färdigt att bestå av tre separata distributionssystem med vattentorn (Kibaoni, Kololo, Mlandizi) som alla förses med vatten från samma källa (den ursprungliga i centrala Melela). Pumpning kommer att ske växelvis i ett schemalagt mönster.

Mgeta

Helt klart med tillstånd från Water Basin Office att påbörja arbetet med nytt intag högre upp i floden. I somras fick vi ett förslag med kostnadsberäkning som vi då ifrågasatte. Sedan dess har vi inte hört något men vatteningenjören lovade nu att gå igenom och specificera projektet samt återkomma inom fyra veckor. Vattenintaget placeras högt uppe i bergen där ingen är bosatt. Detta för att vattnet till byn skall vara fritt från föroreningar och inte användas till odlingarna. Det kommer att finnas en sidoström som tillgodoser terrassodlingarna. Anslutning sker till befintlig tank i byn med uttag till vattenposter.

Mali Ward och Mvomero handpumpar

Vi avvaktar med fortsättning. Färdigställande av Kibati och Melela samt start av Mgeta är prioriterat.

Morogoro District

Duthumi

Vattensystemet fungerar bra. Även sjukhuset är tillgodosett för sina behov. Inget besök men genomgång av ekonomi m.m. samt diskussion med revisorn från ABA att färdigställa revisionen.

Kongwa

Kongwa är eventuellt ett nytt projekt med förhoppningar om stöd från LCIF, i annat fall saknar vi i nuläget finansiering för projektet. I området bor cirka 4.000 personer. Området är mycket torrt och behovet av vatten är stort. Byn består av en "centralort" och ytterligare tre bydelar. Ett förslag till system är att förse huvuddelen av byn med brunn, pump, generator, vattensystem och vattenposter. De mindre bydelarna kan förses med brunnar och handpumpar. Förmodligen billigare än att täcka de långa avstånden med ledningar. Distriktet tar fram förslag med BoQ och layout.

Ulanga District

Mahenge District Hospital

Vi konstaterade att arbetet med hela projektet gått planenligt och med god kvalitet. Hela systemet är i princip klart. Efter vårt besök har vi fått rapport att vattnet (efter pumpning några dygn) är helt klart och användbart. Tankarna är inkopplade och anslutna till sjukhuset. Mindre arbeten runt pumphuset återstår. Möjlighet finns också att leverera vatten till samhället som kan ge sjukhuset bidrag till driftskostnader för systemet.

Lions Rent Vatten

Rese- och projektrapport Tanzania 2015-10-12 – 10-23

Gairo District

Chakwale

Chakwale är ett eventuellt kommande nytt projekt som med stöd från LCIF kan genomföras. I området bor cirka 13.500 personer. Distriktet har fått lite pengar från regeringen. Pengarna har använts till att prospektera och borra en brunn i Chakwale. Brunnen har god kapacitet och kvalitet. Byn är mycket utspridd och för konstruktion av vattensystem behövs diskuteras kostnader för rör kontra brunnar. Vi besökte de fem huvuddelarna i Chakwale (Chakwale, Chigage, Kilimani, Sanganjeru och Madege/Ngholongo) som ligger åtskilda och med olika höjdförhållanden. Den mest rationella lösningen är troligen tre separata system (Chakwale-Chigage-Sanganjeru, Kilimani resp. Madege-Ngholongo). Distriktet återkommer med förslag innehållande BoQ och layout.

Lions Rent Vatten

Rese- och projektrapport Tanzania 2015-10-12 – 10-23

Liten ordlista:

LRV/LPW	Lions Rent Vatten/Lions Pure Water projektet
RC	Regional Commissioner landshövding
RMO (Regional Medical Officer)	Läkare och medicinskt ansvarig inom regionen/länet
RAS (Regional Administrative Secretary)	Länsråd i regionen/länet
DC	District Commissioner av presidenten utsedd person för övervakning av distriktet
XDC (District Chairperson)	Kommun(distrikt)fullmäktiges ordförande
DED (District Executive Director)	Högste tjänsteperson inom distriktet/kommunen
DWE (District Water Engineer)	Vattenansvarig inom distriktet/kommunen
DMO (District Medical Officer)	Läkare och medicinskt ansvarig inom distriktet/kommunen
DPLO (District Planning Officer)	Samordningsansvar för distriktets projekt
DE	Distriktsingenjör – bygg, väg m.m.
DNO (District Nurse Officer)	Ansvarig för sjuksköterskor inom distriktet/kommunen
Ward	Område som består av flera byar
Ward Chairman	Ordförande i byområdets fullmäktige
Ward Councillor	Ordförande för byområdesstyrelse
Ward Executive Officer	Byområdets högsta tjänsteman
Act. (acting)	Tillförordnad
GC Grant Condition	Avtal mellan LRV och distriktet om projektets omfattning, kostnader m.m. samt LRV bidrag.
MoU Memorandum of Understanding	Avsiktsförklaring, används för ögon- och mödravårdsprojekt
COWSO	Community Owned Water Supply Organisation (grupp ansvarig för lokal vattenanläggning)
NGO	Non Governmental Organisation (icke statlig organisation, ideell eller inte vinstdrivande)
iWash	Sammanlutning av stora USA och Brittiska hjälporganisationer inriktade på sanitet, hälsovård och vatten
SEMA	NGO konsultorganisation för prospektering/design av vattenanläggningar
Contractor	Underleverantör av varor och tjänster. Upphandlas av distrikten för projektgenomförande (helt eller delvis)
Maji	Vatten
Lions Mödravård	Projekt som drivs av Sten Jansson finansierat av Världens Barn och LCIF
Tshs	Tanzanianska shilling med kurs cirka Tshs 1000 = 4,10 kr
BoQ (Bill of quantity)	Detaljerad beräkning och sammanställning av material och arbetskostnader
VAT	Mervärdesskatt
Gouvernement	Statligt
WUA (Water Users Organization)	Organisation för alla användare av vatten från ett visst område